

Rutiner för skyddsvärda träd i Falköpings kommun

Rutinerna har tagits fram i samarbete med Park/Gata, fastighetsavdelningen, VA-avdelningen och stadsbyggnadsavdelningen. Rutinerna ska tillämpas för skyddsvärda träd. Det är även viktigt att stor hänsyn tas till efterträdare till skyddsvärda träd, särskilt ekar.

Med skyddsvärda träd avses:

- jätteträd; träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.
- mycket gamla träd; Gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år.
- grova hålträd; träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hållighet i huvudstam

Både levande och döda träd ingår i definitionen.

Information och kommunikation om skyddsvärda träd

Innefattar:

Information till entreprenörer, beställare av ledningsdragningar i mark, vägföreningar, inflyttande till nya bostadsområden, allmänheten.

- Beslut bör tas fram för att bevara särskilt skyddsvärda träd. Mål för skyddsvärda träd tas fram när naturvårdsprogrammet revideras.

Kommunledningsförvaltningen

- Kommunikation och uppföljning riktat mot politiker sköts av kommunekolog och Park/Gatuchef inom Parkenhetens ansvarsområde.
- Information om skyddsvärda träd tillhandahålls och uppdateras i GIS. Inom planlagt område läggs träden ut på Tekis webb av trädgårdstekniker, Park/Gata. I övriga delar av kommunen läggs träden ut i ArcGIS och på Trädportalen av kommunekolog.
- Information om vilka lagar och formella skydd som berör skyddsvärda träd ges av trädgårdstekniker, Park/Gata på kommunal mark inom planlagt område. I övriga områden är kommunekologen ansvarig.
- Rutiner och samtliga tillhörande dokument läggs ut på kommunens webbplats så att de blir kända och tillgängliga för den som behöver dem.
- Ett trädråd med kompetens av trädgårdstekniker, ekolog och planarkitekt ansvarar för att ta fram rutiner och dokument som rör skyddsvärda träd.

Planeringsprocessen fram till exploateringsavtal

Innefattar:

Planansökningar, träden i programskedet och detaljplaneskedet, träd i behovsbedömning, vite i plan, tomter och byggrätter, inmätning av träd som cirklar på plats i grundkarta, ledningsrätt i plan, genomförandebeskrivning, plan- och skötselbestämmelser, trädkompetens i planarbetet, entreprenadhandling, exploateringsavtal, skydd, kostnader, vite, kompensationsåtgärder, tillträde till underhåll, uppföljning av planbestämmelser i bygglov.

- Planarkitekten är ansvarig för att bevaka om det finns särskilt skyddsvärt/skyddsvärda träd i ett planområde. Planarkitekten beställer en expert för inventering/värdering av träd. Träden mäts in som cirklar i grundkartan. Kommunekolog och trädgårdstekniker, Park/Gata bidrar med sin kompetens i projektgruppen.
- Planbestämmelser införs vid förekomst av skyddsvärda träd.
- Skyddsavståndet från träd med avseende på byggnation, ledningsrätter, gångbanor m.m. ska säkerställas. Bedömning måste göras i varje enskilt fall med utgångspunkt från storlek på träd, trädart och växtplats. Som riktvärde bör det generella skyddsavståndet vara minst 15 gånger stammens diameter. Om åtgärder måste genomföras innanför 15 meter gånger stamdiametern måste extra försiktighet iakttas. Detta gäller såväl grävning- som fyllnadsarbeten.
- Vid skada på ett träd, t.ex. i samband med ett planerat bygge/projekt, vid påkörning av fordon eller skadegörelse, värderas trädet enligt SLU:s trädvärderingsmodell.
- Vitesbelopp skrivs in i exploateringsavtalet vid behov.

- Planens intentioner genom hela byggprocessen säkerställs genom att trädgårdstekniker deltar i alla projektmöten. Dokument som rör träd ska läsas av alla projektdeltagare.

Bygglov och andra prövningsärenden

Innefattar:

Bygglov: trädkompetens i bygglov utanför plan, information vid tekniskt samråd och startbesked, kontrollplan bygglovstillsyn, kompensationsåtgärder, nybyggnadskarta med planbestämmelser om träd. Enskilda avlopp: kontroll av skyddsavstånd till skyddsvärda träd i avloppsärenden, information till markägare om skyddsvärda träd i samband med avlopp. Strandskydd: kontroll av skyddsvärda träd vid strandskyddsdispens, tillsyn inom strandskydd. Marklov: bygglovstillsyn, marklov, trädkompetens i marklovsärenden

- Beslut om bygglov och marklov på kommunal mark inom planlagt område tas i samråd med trädgårdstekniker, Park/Gata. Beslut om bygglov och marklov i övriga fall tas i samråd med kommunekolog. Beslut om strandskydd och enskilda avlopp tas i samråd med kommunekolog.
- I samband med tekniskt samråd och startbesked ges både muntlig och skriftlig information om skyddsvärda träd. Använd broschyrerna "Därför är vissa träd mer värdefulla än andra" och "Äger du ett gammalt träd".
- Villkor meddelas i kontrollplanen för att säkerställa intentionerna från detaljplanen.

Byggnation, grävning och åtgärder i närheten av träd

Innefattar:

Skydd av träd under byggnation (information/instruktioner/fysisk avspärrning), grävarbeten i närheten av träd - ledningsdragningar och befintliga ledningar, schakttillstånd inom och utom tätort, anläggningar utanför plan såsom cykelbanor och andra små exploateringar

- Arbetsledaren på byggplatsen är ansvarig för att sätta ut fysiskt skydd för träden under byggtiden.
- Vid grävning i kommunal mark i närheten av träd meddelar Park/Gata villkor i grävtillståndet. Se "Grävtillstånd i allmän platsmark i närheten av växtlighet". Kan det inte lämnas rimlig hänsyn till rotsystemet är det bättre att fälla trädet.

Förvaltning

Innefattar:

Parkskötsel, skötselplaner, skötsel av kommunal mark såsom t ex skolgårdar, allmänna ytor, arrendeavtal, beskärning, tillträde för vård av träd och hantering av nedtagna träd, faunadepåer, trädvårdsplaner, utbildning av förvaltare, skötselavtal med föreningar/privatpersoner, frihuggning av träd.

- Trädgårdstekniker ska rådfrågas vid förvaltning av skyddsvärda träd på kommunal mark inom planlagt område. Vid förvaltning av skyddsvärda träd på kommunal mark utanför planlagt område ska kommunekologen rådfrågas.
- Trädvårdsplanen ska fungera som styrande dokument med syfte att säkerställa olika trädmiljöers natur- och upplevelsevärden, kulturmiljövärden samt säkerhetsaspekter inom fysisk planering och kommunal förvaltning.
- Arborist ska anlitas vid åtgärder på träd som har en storlek eller står så till att personal på parkenheten inte kan nå det med hjälp av lift. Arboristen ska vara ISA certifierad. Kontrollera även referenser.
<http://www.isaarbor.com/certification/index.aspx>
<http://www.tradforeningen.org/isa.html>
- Nedfallna och nedtagna träd bör i första hand lämnas kvar. Träden flyttas till faunadepåer om det är olämpligt att lämna kvar dem. Träd som är angripna av sjukdomar/skadeinsekter måste beaktas för att undvika spridning som t.ex. almsjukan. Dessa träd ska gå till förbränning.

Klagomål och säkerhet

Innefattar:

Önskemål om nedtagning av träd (webblankett, checklista, grannemedgivande), säkerhetsfrågor och klagomålsfrågor, strandskyddsdispenser, när tar vi ned träd, olaglig nedtagning av träd på kommunal mark

- Träd får endast tas ned om det utgör en säkerhetsrisk eller om det krävs så omfattande beskärning att trädet helt förstörs eller om jordabalken kräver nedtagning av trädet. Tillämpa ”Checklista för personer som får frågor om träd”.
- Klagomål/önskemål om nedtagning av träd på kommunal mark inom planlagt område handläggs av trädgårdstekniker, Park/Gata. Fastighetsavdelningen hanterar ärenden som rör fastighetsmark i samråd med trädgårdstekniker. På kommunal mark utanför planlagt område handläggs ärendet av markexploateringsansvarig i samråd med kommunekolog. Respektive enhet står för kostnaden för nedtagning av träd. Vid önskemål om att ta ned träd på kommunal mark som inte faller under Jordabalken krävs en skriftlig ansökan och en ersättning tas ut från den sökanden.

- Om någon olovandes tar ned träd på kommunens mark är det viktigt att alla enheter inom kommunen uppmärksammar detta och gör en polisanmälan, samt eventuellt ställer skadeståndskrav.
- Alla enheter inom kommunen som får frågor om nedtagning av skyddsvärda träd på kommunal mark ska hantera ärenden på samma sätt. Inom planlagt område sker hänvisning till trädgårdstekniker, Park/Gata. Utanför planlagt område sker hänvisning till markexploateringsansvarig som tar beslutet i samråd med kommunekolog. Inom strandskyddat område eller kommunalt naturreservat sker hänvisning till kommunekolog. Tillämpa ”Checklista för personer som får frågor om träd”.

Kommunala dokument som ska finnas på kommunens webbplats:

Ansökan om att kommunen ska ta ned träd på kommunal mark

Grävstillstånd i allmän platsmark i närheten av växtlighet

Grävning i allmän platsmark

Broschyren ”Därför är vissa träd mer värdefulla än andra”

Broschyren ”Äger du ett gammalt träd”

Vanliga frågor och svar om skyddsvärda träd

Skydd av värdefulla träd

Trädplan

Trädvårdsplan

Dokument från Länsstyrelsen:

Checklista för personer som får frågor om träd

Checklista för trädvårdsplan

Checklista för trädplan

Skydda träd vid arbeten

Checklista för beskärning av gamla träd

Övriga dokument:

Trädvärderingsmodell från SLU

Göteborgs stad. Rapport 2011:22 Grova träd – Riktlinjer för hantering av grova träd och almved i Göteborgs kommun.